

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Mehmet CÜZELMANSUR
CHP Hatay Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerden en ağır şekilde etkilenen illerimizin başında Hatay gelmektedir. Depremler sonrası evleri yıkılan ya da ağır hasar alan vatandaşlarımız için TOKİ tarafından inşa edilen deprem konutlarıyla ilgili tarafıma çok sayıda **hak kaybı, mülkiyet ihlali ve adaletsiz uygulama** şikâyeti ulaşmaktadır.

Depremzedeler, kendilerine ait tapulu taşınmazların fiilen ellerinden alındığını, yıllardır birlikte yaşadıkları komşularından koparıldıklarını, eski konutlarıyla kıyaslanamayacak ölçüde **daha küçük, nitelsiz ve konumsal olarak dezavantajlı** dairelerin kendilerine kura yoluyla verildiğini ifade etmektedir. 150–160 metrekare olan dairelerin yerine 67–90 metrekare arası konutlar tahsis edilmesi, zemin kat, arka cephe, kör nokta ya da manzarasız dairelerin ağırlıklı olarak depremzedelere verilmesi kamuoyunda ciddi bir adalet duygusu zedelenmesine yol açmıştır.

Ayrıca bazı vatandaşlar, binaları için “güçlendirin, oturun” denilerek yüz binlerce lira harcama yaptıklarını, buna rağmen sonradan yıkım kararı alınarak binalarının yıkıldığını, bugün ise **başka bir mahalleye veya kırsal nitelikli bölgelere** yerleştirildiklerini belirtmektedir. Harbiye’de yaşayan vatandaşlara Orhanlı’dan, şehir merkezinde yaşayanlara kent çeperlerinden konut verilmesi **yerinde dönüşüm ilkesine açıkça aykırıdır**.

Öte yandan, mülkiyet hakkı yok sayılarak daha küçük konutlar verilmesine rağmen vatandaşların ayrıca **borçlandırılması**, bazı bölgelerde ise ödemelerin yapılmaması nedeniyle inşaatların durması, mağduriyeti daha da derinleştirmektedir. Oysa devletin görevi depremzedeleri daha kötü koşullara mahkûm etmek değil, haklarını eksiksiz şekilde iade etmektir.

Konuyla ilgili olarak;

1. Hatay ilinde deprem nedeniyle evi yıkılan veya ağır hasar alan vatandaşlara tahsis edilen TOKİ konutlarında, **eski konutun metrekare, cephe, kat ve konum özelliklerinin korunması** yönünde bir kriter uygulanmış mıdır? Uygulanmadıysa gerekçesi nedir?
2. 150–160 metrekarelik tapulu dairelerin yerine 67–90 metrekarelik konutlar verilmesi **hangi mevzuata ve hangi değerlendirme esaslarına** dayanmaktadır?
3. Rayiç bedeli yüksek bölgelerde, şerefîyesi yüksek dairelerde oturan depremzedelerin kent çeperlerindeki binalarda zemin kat, son kat, arka cephe ve kör nokta gibi **nitelsiz konutların ağırlıklı olarak depremzedelere verilmesi** tesadüf müdür, yoksa bu yönde bir planlama yapılmış mıdır?

4. Güçlendirme yapımları istenen ve bu amaçla ciddi maddi harcama yapan vatandaşların binalarının daha sonra yıkılmasının **hukuki ve teknik gerekçesi** nedir? Bu vatandaşların uğradığı maddi kayıplar için bir **tazmin veya telafi mekanizması** var mıdır?
5. Yerinde dönüşüm ilkesi varken, Harbiye'de yaşayan bir depremzedenin Orhanlı'ya, şehir merkezinde yaşayanın kent dışına yönlendirilmesinin gerekçesi nedir?
6. Depremzedelere daha küçük ve niteliksiz konutlar verilmesine rağmen **neden borçlandırma yapılmaktadır?** Bu borçlandırmaların iptali veya yeniden düzenlenmesi düşünülmekte midir?
7. Ödemelerin yapılmaması nedeniyle durduğu iddia edilen TOKİ inşaatlarının sayısı kaçtır? Bu durumdan etkilenen aile sayısı nedir?
8. Hatay'da deprem konutlarıyla ilgili artan şikâyetler karşısında Bakanlığınız tarafından **bağımsız bir denetim, yeniden kura veya hak iadesi çalışması** yapılması planlanmakta mıdır?